

Vår saksbehandler

Emanuela Rokke, tlf. 994 98 028

Nærings- og fiskeridepartementet og
KunnskapsdepartementetVår dato
2025-12-01Vår ref.
ReferenceDeres dato
2025-11-12Deres ref.
25/6909

Standard Norge - Innspill til EUs forslag til nye programmer

Standard Norge ber om at departementene arbeider for full norsk deltakelse i Horisont Europa og det kommende Konkurranssevnefondet. Standard Norge ber regjeringen arbeide for at standardisering blir et integrert verktøy i EUs og norsk forsknings- og innovasjonspolitik.

Standard Norge viser til innspillsmøte 2025-11-24 og invitasjon om å sende inn skriftlig innspill.

Om Standard Norge og de internasjonale standardiseringsorganisasjonene

Standard Norges mandat som nasjonal standardiseringsorganisasjon er hjemlet i Europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 1025/2012 om europeisk standardisering, som er iverksatt i norsk rett. Vi viser til tilskuddsbrev for 2024 fra Nærings- og fiskeridepartementet av 2023.12.21 for nærmere beskrivelse av Standard Norges oppgaver knyttet til oppfølging av Innst. 8 S (2023–2024) og Prop. 1 S (2023–2024) for Nærings- og fiskeridepartementet.

Standard Norge er Norges medlem i den internasjonale standardiseringsorganisasjonen ISO og den europeiske standardiseringsorganisasjonen CEN. I tillegg følger Standard Norge EUs arbeid med standardisering tett. EU bruker i økende grad standarder til å konkretisere generelle forordninger. I februar 2022 ga Europakommisjonen ut sin standardiseringsstrategi. Denne suppleres med et årlig arbeidsprogram for standardisering.

Standard Norge har ansvar for standardiseringsoppgaver innenfor de fleste områder. Standarder er et nødvendig og viktig verktøy for å ivareta god sikkerhet i kritisk infrastruktur og kritiske samfunnsfunksjoner. Standarder spesifiserer krav og retningslinjer til prosesser og tjenester innenfor de fleste områder og er et viktig virkemiddel til hjelp med å utvikle systemer for samhandling, forebygging og håndtering av større ulykker og hendelser. Standard Norge ivaretar en nøytral og troverdig prosess og videre vedlikehold av standarder etter utgivelse.

Innspill til nye programmer

EU har de siste årene tydelig koblet innovasjon og standardisering for å styrke Europas konkurransekraft. H2020 og Horisont Europa åpnet døren gjennom tiltak som EU Standardisation Booster og Codes of Practice. Men implementeringen av standardisering som del av forskningsprosjektene er fortsatt for svak. Forskere mangler motivasjon og innovatører mangler ofte kunnskap og ressurser. Standardisering blir derfor stående som en anbefaling – ikke et strategisk krav.

Samtidig viser de viktigste globale aktørene at de bruker standardisering strategisk. USA har gitt den amerikanske standardiseringsorganisasjonen ANSI økonomisk støtte for å drive internasjonal standardisering på strategiske teknologiområder. Kina har pekt ut standardisering som strategisk viktig for å fremme kinesisk teknologi og næringsliv. Spesielt Kina er svært aktiv innen standardisering og mer enn 60 % av alle nye standardiseringsforslag kommer nå fra Kina.

Standard Norge mener det derfor helt riktig når EU ønsker å gjøre standardisering til en tydeligere forutsetning i utlysningene under Horisont Europa, og i Konkurranssevnefondet. Vi ber derfor

PostadresseStandard Norge
Postboks 242
1326 Lysaker**E-post**

info@standard.no

Telefon

67 83 86 00

Organisasjonsnummer

985 942 897

www.standard.no

departementet om å gjøre standardisering som en forventet og integrert del av innovasjonsprosjekter, på samme måte som det er gjort for immaterielle rettigheter.

For Norge betyr dette to ting:

1. Vi må delta i Horisont Europa og det kommende Konkurranssevnfondet for å påvirke og for å sikre markedsadgang for norsk teknologi. Hvis vi står utenfor, mister vi både tilgang til de strategiske teknologiagendaene og muligheten til å påvirke standardene som i praksis avgjør konkurransekraften.
2. Vi må bygge kapasitet og kompetanse hjemme – slik at norske forskningsmiljøer og bedrifter faktisk kan bruke standardisering som et virkemiddel for skalering, eksport og industriutvikling. Standardisering handler ikke om dokumenter – det handler om å gjøre innovasjon om til marked, og om å gjøre norsk teknologi brukbar og akseptert internasjonalt.

Gjennom de europeiske standardiseringsorganisasjonene CEN og CENELEC har Standard Norge arbeidet for å styrke standardiseringens rolle. Forslaget til nytt europeisk konkurransevnfond og nytt Horisont Europa inneholder en slik styrking. Dette betyr at kravene om integrering av standardisering i forskningsprosjekter kommer.

Standardisering av resultater fra prosjekter vil bidra til kommersialisering, markedsadgang eller for å nå samfunns mål for det digitale og grønne skifte. Standard Norge har utviklet en egen plan for kunne støtte norske forskningsinstitusjoner i arbeid med å utforme norske eller internasjonale prosjektforslag for å sikre at standardisering blir en del av leveransene.

Standard Norge kan gi utfyllende kommentarer i eget møte med departementene.

Vennlig hilsen,

Åse Lunde

Direktør Energi, bærekraft og teknologi